

ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
ในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

นายโยธิน ศิริเอ๋ย

โรงเรียนเทิงวิทยาคม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทิงวิทยาคม จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดประชากรเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 จำนวน 5 ห้องเรียน ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/10 จำนวน 180 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านตัวแปรที่จะศึกษา ตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

นักเรียน หมายถึง บุคคลที่เข้ารับการศึกษากำลังศึกษาใน โรงเรียนเทิงวิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกหรือทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101

วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ได้อภิปราย ชักถาม แสวงหาความคิดเห็น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการนำไปปฏิบัติได้จริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ค้นคว้า สืบค้นข้อมูลและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้ง

เชื่อมโยงและบูรณาการเข้ากับการบริการทางวิชาการ แก่สังคม หรือการวิจัย หรือการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลทาง การศึกษาตาม จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน โดยอาศัยเครื่องมือ เทคนิค วิธีการที่หลากหลาย แล้วนำมาตัดสินคุณค่า อย่าง สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของ ผู้เรียน

ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน หมายถึง ห้องเรียน สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก ใน ห้องเรียน หนังสือ ตารางงานวิจัยวิทยานิพนธ์สำหรับการศึกษาค้นคว้ารวม ไปถึงเครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบอินเทอร์เน็ต การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินการแสดงออกของ ผู้เรียนรอบด้านตลอดเวลา ใช้ข้อมูลและ วิธีการหลากหลาย ด้วยวิธีการและเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการประเมิน เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน ดังนั้น จึงใช้วิธีการที่ หลากหลาย ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การ ทดสอบ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การรายงานตนเองของผู้เรียน แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

2. กำหนดเครื่องมือในการประเมิน เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ให้เป็นการ ประเมิน พัฒนาการของผู้เรียนรอบด้านตามสภาพจริงแล้ว ในการกำหนดเครื่องมือจึงเป็นเครื่องมือ ที่หลากหลาย การใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ นักศึกษาอย่าง เหมาะสมหมายถึง เป็นการ ใช้วิธีระบบในการปรับปรุงและคิดค้นพัฒนาวิธีสอนแบบ ใหม่ๆ ที่สามารถตอบสนอง การเรียนรายบุคคล การสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนแบบมี ส่วนร่วม การเรียนรู้แบบแก้ปัญหา การ พัฒนาวิธีสอนจำเป็นต้องอาศัยวิธีการและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาจัดการและสนับสนุนการเรียนการสอน ตัวอย่าง นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ การสอนแบบศูนย์การเรียน การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การสอน แบบเรียนรู้ร่วมกัน และการ เรียนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต การวิจัยในชั้นเรียน ฯลฯ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน และการจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทิงวิทยาคม จังหวัด เชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามประเด็นสำคัญในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

1.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ชรีณี เดชจินดา (2535, หน้า 6) ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกพอใจ จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงและไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

สง่า ภูณรงค์(2540, หน้า 9) ได้กล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้น เมื่อได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้ายที่ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ปริญญา จเรรัชต์และคณะ(2546, หน้า 3) กล่าวว่าไว้ว่าความพึงพอใจ หมายถึงท่าทีความรู้สึกหรือทัศนคติในทางที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่ปฏิบัติร่วมปฏิบัติหรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติโดยผลตอบแทนที่ได้รับรวมทั้งสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยทำให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ

จากความหมายของความพึงพอใจดังกล่าวพอสรุปความได้ว่าความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่ง ที่เป็นนามธรรมเป็นความรู้สึกส่วนตัวทั้งทางด้านบวกและลบขึ้นอยู่กับ การได้รับการตอบสนองเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรม ในการแสดงออกของบุคคลที่มีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

1.2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

วิชัย เหลืองธรรมชาติ(2531, หน้า 9) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ คือพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนองซึ่งมนุษย์ไม่ว่าอยู่ในที่ใดย่อมมีความต้องการขั้นพื้นฐานไม่ต่างกัน

สุเทพ พานิชพันธุ์(2541, หน้า 5) ได้สรุปถึงสิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้บุคคลเกิดความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุได้แก่เงินสิ่งของเป็นต้น
2. สภาพทางกายที่ปรารถนาคือสิ่งแวดล้อมในการประกอบกิจกรรมต่างๆซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งอันก่อให้เกิดความสุขทางกาย

3. ผลประโยชน์ทางอุดมคติหมายถึงสิ่งต่างๆที่สนองความต้องการของบุคคล

4. ผลประโยชน์ทางสังคม คือความสัมพันธ์ฉันมิตรกับผู้ร่วมกิจกรรมอันจะทำให้เกิดความผูกพันความพึงพอใจและสภาพการอยู่ร่วมกันอันเป็นความพึงพอใจของบุคคลในด้านสังคมหรือความมั่นคงในสังคมซึ่งจะทำให้รู้สึกมีหลักประกันและมีความมั่นคงในการประกอบกิจกรรม

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดีที่ชอบที่พอใจหรือที่ประทับใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับโดยสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจบุคคลทุกคนมีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่างและมีความต้องการหลายระดับซึ่งหากได้รับการตอบสนองก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ การจัดการเรียนรู้ใดๆที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจการเรียนรู้จะต้องสนองความต้องการของผู้เรียนทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจที่สำคัญสรุปได้ดังนี้ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ Maslow (Needs-Hierarchy Theory) เป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางโดยตั้งอยู่บนสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ดังนี้

1. ลักษณะความต้องการของมนุษย์ได้แก่

- 1.1 ความต้องการของมนุษย์เป็นไปตามลำดับขั้นความสำคัญโดยเริ่มระดับความต้องการขั้นสูงสุด

- 1.2 มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอเมื่อความต้องการอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วก็มีความต้องการสิ่งใหม่เข้ามาแทนที่

- 1.3 เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่จูงใจให้เกิดพฤติกรรมต่อสิ่งนั้นแต่จะมีความต้องการในระดับสูงเข้ามาแทนและเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมนั้น

- 1.4 ความต้องการที่เกิดขึ้นอาศัยซึ่งกันและกันมีลักษณะควบคู่คือเมื่อความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่หมดสิ้นไปก็มีความต้องการอีกอย่างหนึ่งเกิดขึ้นมา

2. ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์มี 5 ระดับ ได้แก่

2.1 ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิตเช่นความต้องการอาหาร น้ำอากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังไม่ได้รับการตอบสนอง

2.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Security Needs) เป็นความรู้สึกรู้สึกที่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในปัจจุบัน และอนาคตซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ

2.3 ความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) ได้แก่ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคมความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

2.4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องหรือมีชื่อเสียง (Esteem Needs) เป็นความต้องการระดับสูง ได้แก่ ความต้องการอยากเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จ ความรู้ความสามารถ ความเป็นอิสรภาพ และเสรีและการเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลาย

2.5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงของมนุษย์ส่วนมากจะเป็นการนึกอยากจะเป็นอยากจะได้ตามความคิดเห็นของตัวเอง แต่ไม่สามารถแสวงหาได้(Maslow.1970: 69-80)

1.3 การวัดความพึงพอใจ

ปริญญา จเรรัชต์และคณะ (2546, หน้า 5) กล่าวว่ามาตรวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถามโดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระคำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆ เช่นการบริการ การบริหาร และเงื่อนไขต่างๆ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่งซึ่งต้องอาศัยเทคนิค และวิธีการที่ดีที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

3. การสังเกตเป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดกริยาท่าทางวิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

อรุณ จันทวานิช (2541-2542, หน้า 52 – 53) แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนการสอนไว้ดังนี้คือ

1. ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนทุกระดับ และทุกประเภทการศึกษาให้สนองต่อหลักการ และสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่ตั้งไว้
2. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาและองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเนื้อหาสาระกระบวนการเรียนการสอน และต่อการส่งเสริมการเรียนรู้
3. ส่งเสริมให้ชุมชนจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการศึกษาการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร และการรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิทยาการอื่นๆ ให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์ปัญหา และความต้องการของตน เพื่อให้พัฒนาชุมชนได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการนั้น และหาวิธีการต่างๆ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาในด้านต่างๆ ระหว่างชุมชน
4. พัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานของแหล่งความรู้ต่างๆ ที่ส่งเสริมการถ่ายทอดและกระจายความรู้ข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนและชุมชนอย่างกว้างขวาง
5. จัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นการฝึกปฏิบัติหรือการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม มีเจตคติและพฤติกรรมที่เหมาะสมทั้งทางสังคมวัฒนธรรมการเมือง และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
6. จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเข้าใจ และรู้จักคิดแบบวิทยาศาสตร์ ที่เอื้อให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้รู้จักคิดริเริ่ม รวมทั้งมีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์
7. จัดการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จะประกอบอาชีพและเป็นกำลังทางเศรษฐกิจที่มีคุณภาพของประเทศ
8. ให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการจัดเนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนการสอนให้สัมพันธ์สอดคล้องและเกื้อกูลกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยส่งเสริมให้องค์กรต่างๆ และประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนา
9. ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศและใช้ครูที่มีความสามารถในการฝึกทักษะทางภาษา
10. ส่งเสริมการเรียนการสอนทั้งในรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกกระบวนโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพและความพร้อมของผู้เรียน

11. ส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับชีวิตครอบครัวอบรมเลี้ยงดูเด็กและการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างวัย

12. ส่งเสริมให้ครอบครัวสถานศึกษาสถาบันศาสนาสถาบันในชุมชน และสื่อมวลชนร่วมมือกันในการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่เหมาะสม และการชี้นำแนวทางที่ดีแก่เด็กและเยาวชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

13. ส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้ประโยชน์จากสิ่งพิมพ์ และสื่อการเรียนรู้รูปแบบต่างๆที่ได้มาตรฐานอย่างกว้างขวาง

14. พัฒนาระบบการให้คำปรึกษาและการแนะแนวให้ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ แนวทางการประกอบอาชีพ และการปรับตัวทางอารมณ์และสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดหรือความสนใจและเรียนได้อย่างเป็นสุข

15. พัฒนาระบบการนิเทศการติดตาม และการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับและประเภทพร้อมทั้งเร่งรัดให้มีการนำผลการประเมินมาใช้พัฒนากระบวนการเรียนการสอน

16. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนสำหรับผู้เรียนที่ประสงค์จะเปลี่ยนแนวการศึกษาหรือสถานศึกษารวมทั้งจัดให้มีการเทียบประสบการณ์เป็นหน่วยการเรียนสำหรับผู้ที่มีประสบการณ์กลับมาศึกษาต่อ ทั้งนี้ให้สถานศึกษาที่จะรับเข้าเรียนพิจารณาเทียบโอนได้ตามเกณฑ์หรือความเหมาะสม

17. ดำเนินการเกี่ยวกับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเทียบระดับความรู้และทักษะพร้อมทั้งเร่งรัดให้มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านต่างๆ อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงการจัดรายวิชาในหลักสูตรที่มีความเหมาะสมผู้สอนมีวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายมีการติดตามการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และมีปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนโดยการใช้เทคโนโลยีต่างๆเข้ามาช่วยในการเรียนการสอนเพื่อการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

2.1 ผู้สอน

2.1.1 ความหมายของผู้สอน

คำว่าผู้สอน หรือครู ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2531, หน้า 170) อธิบายว่าครูคือผู้สั่งสอนศิษย์ผู้ถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ในปัจจุบัน คำว่าครูจึงค่อนข้างจะหมายถึง อาชีพประการหนึ่งในสังคมมากกว่าจะหมายถึง บุคคลพระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สรุปได้ว่าความเป็นครูหมายถึงผู้ที่มีความรู้มีคุณความดีเอื้อเพื่อแผ่พรารถนาที่จะถ่ายทอดความรู้มีศรัทธามีความหวังดีอย่างบริสุทธิ์ใจ(อ้างในอรุณีอ่อนสวัสดิ์และบุหงาวชิระศักดิ์มงคล, 2548, หน้า 18)

2.1.2 บทบาทหน้าที่ของครู

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2545, หน้า 18) กล่าวว่าครูมีบทบาทและความสำคัญต่อสังคมตั้งแต่เยาวชนซึ่งเป็นสมาชิกใหม่ของสังคมจนถึงประเทศชาติโดยรวมในสังคมยุคปัจจุบันมีความซับซ้อนและสับสนปัญหาต่างๆก็เกิดขึ้นเช่นปัญหาสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ปัญหาการแสดงออกทางเพศของผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เป็นต้นครูต้องเป็นผู้เยียวยาสังคม เป็นผู้มีบทบาทและความสำคัญในการร่วมแก้ไขปัญหาสังคมสนทุกระดับ และนอกจากนั้นครูยังมีบทบาท และความสำคัญมากที่สุดอีกประการหนึ่ง คือการป้องกันความเสื่อมโทรมของสังคมและประเทศชาติ

2.1.3 ลักษณะการสอนที่ดีของครู

อารมณ์ใจเที่ยง(2540 หน้า 11 - 12) การสอนลักษณะที่ดีที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี จัดเป็นการสอนที่ดีทั้งสิ้นการสอนที่ดีมีลักษณะดังนี้

1. เป็นการสอนที่มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดีครบองค์ประกอบของการสอนอันได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การสอนการจัดเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผล

2. เป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งทางด้านความรู้ความคิดด้านเจตคติและด้านทักษะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้แจ้งคิดชอบ และปฏิบัติดีเกิดการเจริญเติบโตทุกด้านอย่างขึ้นบานและแจ่มใส

3. เป็นการสอนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์กับเนื้อหาและกับผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่างๆที่เหมาะสม

4. เป็นการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง หรือได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน

5. เป็นการสอนที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร เช่น หลักสูตรเน้นการพัฒนา ผู้เรียนให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็นแก้ปัญหาเป็นเน้นการคิดวิเคราะห์หิววิจารณ์ และการแสวงหาความรู้ อย่างมีกระบวนการผู้สอนก็ต้องจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติดังที่หลักสูตร กำหนดไว้

6. เป็นการสอนที่คำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และตลอดไป เช่นการสอน โดยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์หิววิจารณ์ได้รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ได้ฝึกคิดแก้ปัญหา ย่อม ดีกว่าวิธีสอน โดยบอกความรู้ให้หรือกระทำให้คุณแต่เพียงอย่างเดียวการให้ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ ทั้งความรู้ความคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันปัจจุบันและอนาคตได้ย่อมเป็นการสอนที่มีคุณค่าแก่ ผู้เรียน

7. เป็นการสอนที่เร้าความสนใจผู้เรียนทำให้ผู้เรียนสนใจเรียน ตลอดจนจบกระบวนการ สอนเช่นผู้สอนใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจใช้คำถามกระตุ้นให้คิดใช้วิธีการสอนหลายรูปแบบที่ เหมาะสม ให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำได้ทดลองได้คิดค้นคว้าฯลฯย่อมทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความ สนใจ

8. เป็นการสอนที่มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งบรรยากาศด้านวัตถุ และด้านจิตใจ บรรยากาศด้านวัตถุหมายถึงการมีสภาพห้องเรียนอุปกรณ์การเรียน และสิ่งแวดล้อมที่ดีเอื้ออานวย ให้เกิดความสบายตาสบายใจในการเรียนส่วนด้านจิตใจ หมายถึงการที่ครูมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน ด้วยดี ให้ความเป็นกันเองให้ความเมตตาความรักความอบอุ่นแก่นักเรียนทำให้นักเรียนเรียนด้วยความ สุขุมมีชีวิตชีวาและไม่ตึงเครียด

9. เป็นการสอนที่ผู้สอนรู้จักใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เช่นการให้รางวัลและ การลงโทษที่พอดีการให้คำชมการจูงใจเร้าใจให้ผู้เรียนเกิดแรงกระตุ้นภายในการให้ผู้เรียนได้รับ ทราบผลงานของตนโดยทันทีการให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในความสำเร็จของตนการคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคลการให้เรียนจากสิ่งที่ย้ายไปยาก ฯลฯ เหล่านี้เป็นปัจจัยช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ดี

10. เป็นการสอนที่ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยเช่นให้ผู้เรียนมีอิสระในการ แสดงความคิดเป็นผู้เรียนได้ฝึกการทำงานกลุ่มร่วมกันได้ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตามฝึกการทำตาม ข้อกำหนดของกลุ่ม และฝึกระเบียบวินัยในตนเองสิ่งเหล่านี้จะเป็นการปูพื้นฐานการเป็นสมาชิกที่ดี ของสังคม และการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

11. เป็นการสอนที่มีกระบวนการ หมายถึงมีลำดับขั้นตอนการสอนที่ไม่สับสนในการสอน จำเป็นต้องมีการเตรียมการสอนเตรียมจัดลำดับการสอน ให้สอดคล้องต่อเนื่องกันอย่างเหมาะสม ตั้งแต่ขั้นนำขั้นสอนและขั้นสรุปกระบวนการสอนจะมีขั้นตอนแตกต่างกันไปตามลักษณะของวิธีสอนที่นำมาใช้ เช่นวิธีสอนแบบสาธิตย่อมมีขั้นตอนการสอน แตกต่างจากวิธีสอนแบบทดลองผู้สอนต้องวางแผนจัดลำดับขั้นตอนการสอนให้ถูกต้อง

12. เป็นการสอนที่มีการวัดผลประเมินผลทั้งก่อนเรียนระหว่างเรียน และหลังการเรียนโดยอาจใช้วิธีต่างๆเช่นการสังเกตการซักถาม การทดสอบการค้นคว้ารายงาน การทำแบบฝึกหัด ฯลฯ การวัดผลประเมินผลจะช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และวัดผลสำเร็จของผู้สอนผู้สอนจะนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลย้อนกลับพิจารณาการสอนของตนว่ามีข้อบกพร่องที่องค์ประกอบการสอนข้อใด ทำให้แก้ไขได้ตรงจุดเพื่อความสมบูรณ์ของการสอนครั้งต่อไป

13. เป็นการสอนที่ผู้สอนสอนด้วยวิญญูณความเป็นครูสอนด้วยความกระตือรือร้น สอนด้วยความตั้งใจความเต็มใจ และความมั่นใจบุคลิกภาพท่าทางการแสดงออกของผู้สอนจะสะท้อนให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้สึกของผู้สอนได้ดีถ้าผู้สอนมีความรู้สึกที่ดีทั้งต่อผู้เรียน และต่ออาชีพผู้เรียนส่วนใหญ่จะเรียนด้วยความศรัทธาด้วยความสุขด้วยความตั้งใจและความเต็มใจเช่นกันจากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นสรุปได้ว่าลักษณะการสอนที่ดีของครูผู้สอนนั้นเป็นการสอนที่พัฒนาผู้เรียน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์ และร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความสุข

กล่าวได้ว่าผู้สอนจะต้องเป็นผู้สอน ที่สามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จริงให้แก่ นักเรียน ได้เป็นอย่างดีและนำความรู้ที่ได้รับไปบูรณาการสามารถถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องและแม่นยำครูเป็นผู้ที่ต้องรับภาระหนักเป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณงามความดีน่าเคารพยกย่องมีความสำคัญยิ่งต่อการคงอยู่ของ ประเทศชาติเพราะครูคือผู้ชี้นำสิ่งที่ดีงามและเป็นประโยชน์ต่อศิษย์ เพื่อให้ศิษย์ไปสร้างสิ่งที่ดีงามยิ่งขึ้นให้กับสังคมต่อไป

2.2 วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.1 ความหมายของวิธีการสอน

กาญจนา เกียรติประวัติ(2534, หน้า 134) ให้ความหมายไว้ว่าวิธีการสอนหมายถึงวิธีการที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งการใช้เทคนิคการสอนเนื้อหาวิชาและสื่อการสอนเพื่อให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของการสอน

หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา (2513, หน้า 28) กล่าวไว้ว่าวิธีการสอนเป็นกระบวนการที่ทำให้จุดประสงค์หรือความมุ่งหมายของการศึกษาปรากฏผลขึ้นได้ ฉะนั้นวิธีการสอนจึงเปรียบเสมือนสะพานที่เชื่อมโยงวัตถุประสงค์กับผลให้ต่อเนื่องกันจากความหมายดังกล่าว

สรุปได้ว่า วิธีการสอนเป็นกระบวนการต่างๆที่ผู้สอนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

2.2.2 ประเภทของวิธีการสอน

วิธีการสอนมีหลายวิธีแต่ละวิธีมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไป แต่เมื่อได้พิจารณาด้านบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนแล้วสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ(อาภรณ์ใจเที่ยง, 2540, หน้า 96)

1. วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centered Method) เป็นวิธีที่ครูเป็นผู้จัด และดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ เช่นเป็นผู้วางแผนดำเนินการและปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ นักเรียนมีบทบาทน้อยในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว โดยมีผู้สอนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนตัวอย่างของวิธีการสอนแบบนี้ เช่นวิธีการสอนแบบบรรยายแบบสาธิตแบบใช้คำถามแบบใช้หนังสือเรียน เป็นต้น

2. วิธีการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Pupil-centered Method) เป็นวิธีการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ประสานงานให้ข้อเสนอแนะส่งเสริมให้กำลังใจ และช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาวิธีการสอนแบบนี้ช่วยให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเป็นการเรียนจากการกระทำ และเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียนเช่นวิธีการสอนแบบแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมแบบบทบาทสมมติแบบวิทยาศาสตร์แบบทดลอง เป็นต้น

2.2.3 ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอน

ทัศนีย์ ศุภเมธี(2533, หน้า 189-190) ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำขึ้น เพื่อให้การเรียนการสอนในครั้งนั้นๆ ได้ผลดีหมายถึงการสอนของครูเป็นไปอย่างมีความหมายนักเรียนได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน

วไลพร คุโณทัย(2530, หน้า 19) ให้ความหมายไว้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึงสภาพการณ์ของการจัดประสบการณ์และการกระทำทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดขึ้น จากความร่วมมือระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพน่าสนใจและผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ(2521, หน้า 2) ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนว่าหมายถึง การดำเนินการต่างๆในโรงเรียนทั้งโดยครูและนักเรียนเช่นการสอนให้นักเรียนค้นคว้าอภิปราย การบรรยาย การอบรม การสาธิต การปฏิบัติงาน การจัดนิทรรศการ และการศึกษา นอกสถานที่ ฯลฯ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ ว่ากิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึงการปฏิบัติต่างๆที่ เกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียน บรรลุจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้

2.2.4 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยทั่วไปแบ่งได้ 2 รูปแบบได้แก่(อาภรณ์ใจเที่ยง, 2540, หน้า 75-76)

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางเป็นกิจกรรมที่ครูเป็นศูนย์กลางของการ ปฏิบัติกิจกรรมครูเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนการสอนมากกว่านักเรียน โดยเริ่มจากเป็นผู้วาง แผนการเรียนการสอนเป็นผู้นำในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้การเรียนการสอนในชั้น เรียนจึงมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียวนักเรียนเป็นผู้รับความรู้กิจกรรมที่ครูใช้เช่นการบรรยาย การสาธิตการถามตอบอย่างไรก็ตามแม้ว่าครูจะเป็นแกนกลางของการจัดกิจกรรมแต่นักเรียนก็ยังมี โอกาสร่วมกิจกรรมบ้างภายใต้การนำของครู

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่ครูเปิดโอกาสให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างแท้จริงคือเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองส่วนครูเป็นผู้ ประสานให้คำแนะนำช่วยแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนต้องการกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรม และเป็นผู้ สรุปประเด็นสำคัญการเรียนการสอนดำเนินไปโดยการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน เช่นการ อภิปรายการทำกิจกรรมกลุ่มการทดลองการประดิษฐ์การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น กิจกรรมการ เรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 กิจกรรมที่ยึดกลุ่มนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่แบ่งนักเรียนออกเป็น กลุ่มให้ปฏิบัติงาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นฝึกให้รู้จักหน้าที่บทบาทของ ตนเองในการทำงานกลุ่ม ฝึกการวางแผนงานจัดระบบงานกลุ่ม และฝึกการมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น กิจกรรมที่ยึดกลุ่มนักเรียน เป็นศูนย์กลางแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

1) กิจกรรมกลุ่มใหญ่ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนในชั้นทั้งหมดมีส่วนร่วม โดยมีครู เป็นผู้แนะนำมอบหมายงานจำนวนนักเรียนในกลุ่มใหญ่อาจมีประมาณ 15-20 คนถ้าสมาชิกในกลุ่ม มากเกินไปโอกาสที่สมาชิกจะร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึงกัน จะมีน้อยลงกิจกรรมที่อาจจัดได้เป็นกลุ่ม ใหญ่ เช่นการเล่น เกม การทายปัญหา การร้องเพลง การอภิปราย การแสดงละคร เป็นต้น

2) กิจกรรมกลุ่มย่อยเป็นกิจกรรมที่ครูต้องการให้นักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติโดยทั่ว กัน เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมได้รับฝึกหัดได้ฝึกทักษะได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่ว ถึงขนาดของกลุ่มอาจแบ่งเป็น 4-6 คนตามปริมาณงานที่กำหนดจากประสบการณ์การสอน พบว่า กลุ่มขนาด 4 คนจะศึกษาค้นคว้าทำกิจกรรมได้ดี เพราะคนน้อยการประสานงานกันดีและกระจาย

งานความรับผิดชอบได้ดีถ้ามีจำนวนคนมากเช่น 8 คนการประสานงานในกลุ่มจะล่าช้า ความรู้สึก
รับผิดชอบในงานกลุ่มลดน้อยลง งานจะไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร กิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่ม
ย่อย เช่น การอภิปรายแบบระดมสมอง การแก้ปัญหา การทดลอง การแสดงบทบาทสมมุติ การ
ค้นคว้า ทำรายงานและเสนองานในชั้นเรียน เป็นต้น

อย่างไรก็ตามการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อยขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การ
สอนลักษณะเนื้อหาวิชาเวลาที่กำหนดทักษะที่ต้องการฝึก และปริมาณความยากง่ายของงานถ้ามี
จุดประสงค์ให้ทุกคนได้แสดงออกได้ฝึกทักษะอย่างจริงจังการแบ่งกลุ่มย่อยจะเหมาะสม ผู้สอนจะ
สังเกตได้ทั่วถึงและชัดเจนแต่ถ้ามีจุดประสงค์ให้ข่าวสารข้อมูลแนวความคิดอย่างกว้างๆ และมีเวลา
จำกัดการแบ่งกลุ่มใหญ่นำมาใช้ได้

2.2 กิจกรรมที่ยึดนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความแตกต่าง
ระหว่างบุคคลมุ่งให้นักเรียนได้ปฏิบัติงาน ตามความสามารถความถนัดความสนใจของแต่ละคน
นักเรียนจะได้พัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ตัวอย่างกิจกรรม เช่น การพูดการอ่าน การ
แต่งคำประพันธ์การทดลองการประดิษฐ์การเล่นนิทาน การรายงาน เป็นต้น

2.3 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

2.3.1 ความหมายของการวัดและการประเมินผล

บัญชา แสนทวี(2542, หน้า2) กล่าวว่า การวัดเป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขให้แก่สิ่งต่าง ๆ
ตามกฎเกณฑ์การวัดจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ส่วนแรกได้แก่จุดมุ่งหมาย
ของการวัดที่มีความชัดเจนส่วนที่สอง ได้แก่เครื่องมือที่ใช้วัดที่ต้องมีหน่วยที่ใช้ในการวัดมาตรา
เปรียบเทียบระหว่างหน่วยที่ได้จากการวัดและส่วนที่สามได้แก่การแปลผลและนำผลไปใช้ส่วนการ
ประเมิน เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยปกติการประเมินต้อง
อาศัยข้อมูลจากการวัดที่เป็นปรนัยแต่บางครั้งการประเมินต้องอาศัยการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่ง
ต่างๆ เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้นการประเมินมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ส่วนแรกได้แก่ข้อมูล
จากการวัดส่วนที่สอง ได้แก่การตีความหมาย และส่วนที่สามได้แก่การกำหนดคุณค่าตามเกณฑ์
มาตรฐาน และการวัดและการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพควรมีลักษณะดังนี้

1) ต้องระบุสิ่งที่มุ่งประเมินให้ชัดเจน ผู้ประเมินต้องทราบว่าผลการเรียนรู้ที่ต้องการ
ประเมิน

ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญอะไรบ้างเพื่อที่จะเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม

2) เลือกเทคนิคการวัดให้เหมาะสม ผู้ประเมินต้องเลือกเครื่องมือรูปแบบคำถามที่ใช้ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะหรือสมรรถภาพของผู้เรียน โดยเครื่องมือที่ใช้นั้นต้องให้ผลที่ถูกต้องมีความเป็นปรนัยและสะดวกต่อการนำไปใช้

3) ควรใช้วิธีการวัดหลายอย่างประกอบกันเนื่องจากเครื่องมือแต่ละชนิด มีข้อดี/ข้อเสียที่แตกต่างกันผู้ประเมินจึงควรเลือกใช้วิธีการวัดหลายอย่างให้ครอบคลุมผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการด้านต่างๆของผู้เรียนและต้องทำการวัดหลายๆครั้ง

4) ควบคุมความคลาดเคลื่อนจากการวัดให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด การวัดคุณลักษณะใดก็ตามจะมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้เสมอผู้ประเมินควรศึกษาถึงแหล่งของความคลาดเคลื่อน และพยายามขจัดให้เหลือน้อยที่สุด

5) ใช้สารสนเทศจากการประเมินสำหรับการตัดสินใจ การประเมินเป็นกระบวนการของการปรับปรุงและพัฒนาสู่สิ่งที่ดีขึ้นการประเมินมิได้สิ้นสุดเมื่อทราบผลการประเมิน แต่การประเมินมีความสำคัญอยู่ที่การนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจที่ดีในการจัดการศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนการสอน

ส.วาสนา ประवालพฤษ์(2544, หน้า 15-16) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลทางการศึกษาไว้ดังนี้การวัดผลการศึกษา หมายถึงกระบวนการที่จะกำหนดปริมาณของสิ่งที่ต้องการวัดออกมาเป็นจำนวนหรือตัวเลข ซึ่งแทนคำอธิบายคุณลักษณะที่กำลังวัดโดยจะอธิบายลักษณะของบุคคลให้อยู่ในรูปของระดับของคุณลักษณะนั้นแบบต่อเนื่อง เช่นแทนที่จะบอกว่าคนนี้สูงคนนี้ฉลาดคนนี้น้ำหนักน้อยเราก็กำหนดเครื่องมือ และมาตราวัดให้แทนคุณลักษณะนั้น ในลักษณะตัวเลขที่มีหน่วยวัดเท่ากันในลักษณะต่อเนื่องโดยวัดว่าคนนี้สูง 167 เซนติเมตรคนนี้มีระดับไอคิว 135 หรือคนนี้น้ำหนัก 35 กิโลกรัมเป็นต้นการประเมินผลทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีระบบแบบแผน เพื่อที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายเพียงใดการประเมินผลจะบอกทั้งปริมาณ และคุณภาพของผู้เรียนร่วมด้วย การตัดสินใจทางคุณค่าของพฤติกรรมต่างๆใน 2 ความหมายคือ

1. การประเมินผลคือการลงสรุปตีราคาพฤติกรรมของผู้เรียนในแง่ปริมาณ โดยใช้การตัดสินใจ

2. การประเมินผลคือการตีราคาพฤติกรรมของผู้เรียนในแง่คุณภาพโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานด้วยวิธีอื่นๆที่ไม่ใช่การวัดด้วยเครื่องมือวัดเชิงปริมาณ และใช้การตัดสินใจเชิงคุณภาพโดยการประเมินทั้ง 2 ความหมายมักจะใช้คำว่า Evaluation คือการพิจารณาตรวจสอบคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน

2.3.2 ลักษณะของการวัดและการประเมินผล

ส.วาสนา ประवालพฤษ์ (2544, หน้า 87) กล่าวว่าเพื่อให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตอบสนองต่อเป้าประสงค์ของหลักสูตรในขณะเดียวกันชี้แนะข้อบกพร่องของหลักสูตร และสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของสังคมการวัดและประเมินผลควรมี 3 ลักษณะคือ

1. การประเมินโดยเน้นหลักสูตร คือการประเมินสอดคล้องกับหลักสูตรอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาอุปมาดังผืนผ้าของการศึกษาที่ประกอบด้วยเส้นยืน (การจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้) และเส้นนอน (การวัดและประเมินผล)

2. การประเมินนำการสอนในกรณีที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนจำเป็นจะต้องประเมินในสิ่งที่ควรประเมินที่มีได้เน้นในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าต่อไป

3. การประเมินบริบททั้งทางปริมาณและคุณภาพโดยเน้นพัฒนาการของผู้เรียนทั้งระดับความสามารถและคุณภาพในสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่

2.4 ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน

อัญชลี พรหมพรายและคณะ (2548, หน้า 7) กล่าวว่าไว้ว่าสื่อการเรียนการสอน เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกิดทักษะ และความรู้สึกนึกคิดต่างๆและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด การสอนที่ดีจึงต้องมีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนสื่อการเรียนการสอนจึงหมายถึงวัตถุสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ภาพสถาบันสถานที่และกิจกรรมต่างๆที่ครูใช้ประกอบการสอนเพื่อช่วยให้การเรียนของนักศึกษาประสบผลดีที่สุด

พันธ์ดี ทับทิมและคณะ (2549, หน้า 1) กล่าวว่าการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการมุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้า และความเป็นเลิศทางวิชาการซึ่งจำเป็นต้องใช้เทคนิควิธีการจัดหาวัสดุทางการศึกษา และเทคโนโลยีใหม่มาเป็นสิ่งประกอบการสอนการจัดการเรียนการสอนไม่จำเป็นจะต้องเรียนรู้เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น หากต้องอาศัยการเรียนรู้ด้วยตนเองดังนั้นแหล่งเรียนรู้ทางการศึกษานับเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการจัดระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน กล่าวคือเป็นเครื่องมือช่วยสอนของครูในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้มากขึ้นมีความสนใจและเข้าใจในสิ่งที่สลับซับซ้อนได้ง่ายขึ้น เกิดการรับรู้ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัญชลี พิรัมย์พรายและคณะ (2548, หน้า 18-19) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนและปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชโดยศึกษา 4 ด้านคือด้านบุคคลด้านสถานที่ด้านสื่อวัสดุด้านงบประมาณผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบุคคล พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจด้านบุคคลอยู่ในระดับมาก และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการเรียนการสอนของอาจารย์ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยทั้งสองด้านนี้จะมีความสอดคล้องกันคือวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนน่าจะส่งผลให้อาจารย์มีความรู้เรื่องเทคนิควิธีการสอน มีการชี้แจงแผนการสอนอธิบายจุดประสงค์การเรียนและเกณฑ์การวัดผลประเมินผลให้นักศึกษาทราบมีเทคนิคการสอนและกิจกรรมการเรียนที่หลากหลายมีความเหมาะสมกับเนื้อหา รวมทั้งพึงพอใจในบุคลิกของอาจารย์ผู้สอน

2. ด้านสถานที่พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจด้านสถานที่ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางนักศึกษามีความพึงพอใจมากกับสถานที่ตั้งของอาคารและจำนวนเก้าอี้ในห้องเรียนส่วนความพึงพอใจที่มีต่อโรงฝึกงานนักศึกษามีความพึงพอใจในระดับต่ำ

3. ด้านสื่อวัสดุพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจด้านสื่อวัสดุอยู่ในระดับปานกลางสิ่งที่นักศึกษาพึงพอใจมากที่สุดคือความทันสมัยของสื่อที่ใช้สอนส่วนที่นักศึกษามีความพึงพอใจในลำดับสุดท้ายคือความเพียงพอของเครื่องจักรต่อจำนวนนักศึกษา

4. ด้านงบประมาณ พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจด้านงบประมาณทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางระดับความพึงพอใจระดับที่ต่ำที่สุดได้แก่การแจ้งรายละเอียดของยอดงบประมาณต่างๆต่อนักศึกษา

จากที่ผู้วิจัย ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปประเด็นที่สำคัญ และเห็นความจำเป็นที่จะต้องสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเทิงวิทยาคม จังหวัดเชียงราย โดยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population)

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 6 ถึง ห้อง 10 โรงเรียนเทิงวิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 180 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทั้งหมดหรือประชากร เรียกว่าการทำสำมะโนประชากร เป็นจำนวนทั้งหมด 180 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเทิงวิทยาคม จังหวัดเชียงราย โดยแบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 3 ตอน คือ ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนรู้ และนักเรียน

เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ ดังนี้

1. ด้านครูผู้สอน จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 11 ข้อ
3. ด้านนักเรียน จำนวน 4 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม ดังนี้

มีความพึงพอใจมากที่สุด มีระดับคะแนนเท่ากับ 5

มีความพึงพอใจมาก มีระดับคะแนนเท่ากับ 4

มีความพึงพอใจปานกลาง มีระดับคะแนนเท่ากับ 3

มีความพึงพอใจน้อย มีระดับคะแนนเท่ากับ 2

มีความพึงพอใจน้อยที่สุด มีระดับคะแนนเท่ากับ 1

2.2 การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองจำนวน 180 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาจำนวน 151 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.89

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2556 ในด้านต่างๆ ด้วยค่าความถี่และร้อยละค่าเฉลี่ยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา สาขาวิชาและชั้นปีและนำค่ามาเทียบกับเกณฑ์ดังนี้(รัตนา พรหมภาพ)

4.50 - 5.00 หมายถึงระดับความพึงพอใจ มากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึงระดับความพึงพอใจ มาก

2.50 - 3.49 หมายถึงระดับความพึงพอใจ ปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึงระดับความพึงพอใจ น้อย

1.00 - 1.49 หมายถึงระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
  - 1.1 ค่าความถี่
  - 1.2 ค่าร้อยละ
2. สูตรที่ใช้ในการวิเคราะห์

การหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ต้องการเปรียบเทียบ} \times 100}{\text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}}$$

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทิงวิทยาคม จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558” ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเทิงวิทยาคม จังหวัดเชียงราย

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ									
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ครูมีการเตรียมการสอน พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ (ต่าง ๆ มีความพร้อม)	-	-	5	3.31	103	68.2	28	18.5	15	9.93
2. การจัดสภาพห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้	-	-	-	0	114	75.5	32	21.2	5	3.31
3. ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา	-	-	-	0	20	13.2	131	86.8	-	0
4. ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครูผู้สอน	-	-	-	0	-	0	44	29.1	107	70.9
5. ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	-	-	-	0	24	15.9	98	64.9	29	19.2
6. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย	-	-	-	0	8	5.3	131	86.8	12	7.95
7. มีสื่อ ใบงาน ใบกิจกรรมที่หลากหลาย	-	-	-	0	2	1.32	111	73.5	38	25.2
8. กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ	-	-	-	0	120	79.5	15	9.93	16	10.6
9. ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดหรือแหล่งอื่น ๆ	-	-	-	0	25	16.6	22	14.6	104	68.9
10. ครูจัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน	-	-	53	35.1	67	44.4	31	20.5	-	0
11. ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม/ทีม	-	-	-	0	-	0	56	37.1	95	62.9
12. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มและรู้จักวิพากษ์วิจารณ์	-	-	-	0	-	0	71	47	80	53

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ									
	น้อยที่สุด		น้อย		ปานกลาง		มาก		มากที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
13. ครูสามารถประยุกต์สิ่งที่สอนเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม	-	-	-	0	51	33.8	62	41.1	38	25.2
14. ครูใช้วิธีการสอนหลายวิธี (เช่น การทำงานกลุ่ม โครงงาน จับคู่ ใบบงาน ใบกิจกรรม ฯลฯ)	-	-	-	0	12	7.95	85	56.3	54	35.8
15. ครูประเมินผลอย่างยุติธรรม	-	-	-	0	-	0	41	27.2	110	72.8
16. ครูส่งเสริมให้ทดลอง/ทำงานในห้องปฏิบัติการหรือนอกชั้นเรียนบ่อย ๆ	-	-	28	18.5	64	42.4	59	39.1	-	0
17.นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน	-	-	-	0	8	5.3	91	60.3	52	34.4
นักเรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า .18	-	-	-	0	21	13.9	83	55	47	31.1
19. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	-	-	23	15.2	86	57	42	27.8	-	0
20. นักเรียนมีความสุขที่ได้เรียนวิชานี้	-	-	-	0	6	3.97	92	60.9	53	35.1
รวม/เฉลี่ยร้อยละ	0	0	109	3.6	731	24.2	1325	43.9	855	28.3

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาความพึงพอใจเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเทิงวิทยาคม จังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นรายการสอบถาม ในประเด็นของ ครูมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม) พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 68.21 การจัดสภาพห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 75.50 ครูให้ออกาสนักเรียนซักถามปัญหา พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 86.75 ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครูผู้สอน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 70.86 ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 64.90 เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 86.75 มีสื่อ ใบบงาน ใบกิจกรรมที่หลากหลาย พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 73.51 กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 97.47 ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดหรือแหล่งอื่น ๆ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 68.87 ครูจัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากแหล่ง

เรียนรู้ภายนอกห้องเรียน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 44.37 ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม/ทีม พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 62.91 ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มและรู้จักวิพากษ์วิจารณ์ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 52.98 ครูสามารถประยุกต์สิ่งที่สอนเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 41.06 ครูใช้วิธีการสอนหลายวิธี (เช่น การทำงานกลุ่ม โครงการ จับคู่ ใบบงาน ใบกิจกรรม ฯลฯ) พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 56.29 ครูประเมินผลอย่างยุติธรรม พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 72.85 ครูส่งเสริมให้ทดลอง/ทำงานในห้องปฏิบัติการหรือนอกชั้นเรียนบ่อย ๆ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 42.38 นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 60.26 นักเรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 54.97 นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 56.95 และนักเรียนมีความสุขที่ได้เรียนวิชานี้ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 60.93

บทที่ 5

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเทิงวิทยาคม จังหวัดเชียงราย โดยการเก็บข้อมูลตัวตนเอง การศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel 2007 ในการประมวลข้อมูล ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาความพึงพอใจเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเทิงวิทยาคม จังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นรายการสอบถาม ในประเด็นของ ครูมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม) พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 68.21 การจัดสภาพห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 75.50 ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 86.75 ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครูผู้สอน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 70.86 ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 64.90 เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 86.75 มีสื่อ ใบบงาน ใบกิจกรรมที่หลากหลาย พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 73.51 กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 97.47 ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดหรือแหล่งอื่น ๆ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 68.87 ครูจัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 44.37 ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม/ทีม พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 62.91 ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มและรู้จักวิพากษ์วิจารณ์ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 52.98 ครูสามารถ

ประยุกต์สิ่งที่สอนเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 41.06 ครูใช้วิธีการสอนหลายวิธี (เช่น การทำงานกลุ่ม โครงการ จับคู่ ใบบงาน ใบกิจกรรม ฯลฯ) พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 56.29 ครูประเมินผลอย่างยุติธรรม พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 72.85 ครูส่งเสริมให้ทดลอง/ทำงานในห้องปฏิบัติการหรือนอกชั้นเรียน บ่อย ๆ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 42.38 นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 60.26 นักเรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 54.97 นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 56.95 และนักเรียนมีความสุขที่ได้เรียนวิชานี้ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 60.93

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2558 โรงเรียนเทิงวิทยาคม จังหวัดเชียงราย ในการจัดการเรียนการสอน ครูควรมีการเตรียมการสอนให้ดีขึ้น รวมถึงการจัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ การสอบถามความพึงพอใจควรให้นักเรียนได้บรรยายความรู้สึกของตนเองด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของรายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รหัสวิชา ง32101 ที่เจาะลึกลงไปเป็นรายเดือน รายสัปดาห์ หรือรายคาบเรียน เพื่อให้ได้รายละเอียดที่ชัดเจน ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยถูกต้อง และตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- สุพรรณิ อึ้งปัญญสังข์).2554). รูปแบบประเมินการจัดการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์ :
ภาควิชาสถิติวารสารวิจัย คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กาญจนา เกียรติประวัตติ).2534).วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน.วัฒนาพานิช:กรุงเทพมหานคร.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร).2550).รายงานประจำปี2550.พิษณุโลก:
โรงพิมพ์ดวงดีการพิมพ์ จังหวัดพิจิตร.
- ธีระศักดิ์ อัครบวร).2545). ความเป็นครูไทยพิมพ์ครั้งที่2).กรุงเทพฯ.พลพิมพ์.ก :
นฤมาน นายะสุนทรกุล).2545). ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาเลขานุการของ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี.ม.สารนิพนธ์กศ.,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.กรุงเทพมหานคร.
- บัญชา แสนทวี).2542).การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปริญญา จเรรัตน์และคณะ).2546).ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ใส่เสปียงสัตว์จังหวัด
พิจิตรตีพิมพ์ และ คณะ).2549). การประเมินความพึงพอใจการบริการและความต้องการ
ทรัพยากรสารสนเทศห้องปฏิบัติการ เรียนรู้ด้วยตนเองคณะศึกษาศาสตร์ของนิสิต
มหาวิทยาลัย นเรศวร คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย : พิษณุโลก . นเรศวร.
- วรรณภา โพธิ์ศรี).2546).การพัฒนากระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่าย
การบริหาร จัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตการศึกษา 7.พิษณุโลกม:มหาวิทยาลัย
นเรศวร. วไลพร คุโณทัย).2530).หลักการสอนกองส่งเสริมวิทย์ฐานะครู :กรุงเทพมหานคร.
กรมการฝึกหัดครู. วันทนา มาเตียง).2549).การประเมินการเรียนการสอนหลักสูตร
การศึกษابัณฑิตและหลักสูตรประกาศนียบัตร บัณฑิตทางการสอนของคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวรปีการศึกษา 2548.พิษณุโลกคณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วาริรัตน์ แก้วอุไรและสมชายชัยชนกุล).2549).การประเมินหลักสูตรการศึกษابัณฑิตคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรวารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร., 8(1), วิจัย
เหลืองธรรมชาติ.)2531).ความพึงพอใจและการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่ของ
ประชากรในหมู่บ้านอพยพ เขื่อนรัชชประภา เขื่อนเชี่ยวหลาน), จังหวัดสุราษฎร์ธานี.(
ส).วาสนา ประवालพฤษ์).2544).หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา:กรุงเทพมหานคร.

สง่า ภูณรงค์).2540).ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ตาม
อำนาจหน้าที่ ของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอและความพึงพอใจของข้าราชการ สำนักงาน
ศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ศ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
,นนทบุรี.

สุเทพ พานิชพันธุ์).2541).ความพึงพอใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้าง และ
ระบบการผลิตการเกษตรจังหวัดอุบลราชธานี.ม.วิทยานิพนธ์วท., มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
เชียงใหม่.

หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา).2513). คู่มือนิเทศการศึกษาระดับมัธยมศึกษา.

.กรุสภา :กรุงเทพมหานคร 70 อรุณี อ่อนสวัสดิ์และบุหงาวิระศักดิ์มิ่งคณ).2548).การสังเคราะห์
กระบวนการผลิตและพัฒนาครูคณะ :พิษณุโลก. ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อัญชลี พิรัมย์พรายและคณะ).2548).ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนและปัจจัย
สนับสนุนการ เรียนรู้ของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรม
ราชคณะเทคโนโลยี : นครศรีธรรมราช . อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช หลักสูตรประสบการณ์)The Experience Curriculum) .
rppiyachan.files.wordpress.com. 20 January 2014.

อาภรณ์ ใจเที่ยง).2540).หลักการสอนพิมพ์ครั้งที่2.กรุงเทพฯ.โอ :อส.พริ้นติ้งเฮ้าส์ .

อำนาจจันทร์แป้น).2540). ระบบหลักสูตรและการสอน ในเอกสารการสอนวิชาหลักสูตรและการ
สอนสำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตร บัณฑิตทางการสอนสถาบันส่งเสริม :กรุงเทพฯ .
การสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.